

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم ویر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"

پنجم می ۲۰۱۶

تنظیم و ویرایش: پورتال

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

۱۹

قصائد

-۱۵-

باز در مدح ملا احمد خان

دل تو بحر محیط است و کفت ابر سخاست
آسمان با همه اوج و عظمت پشت دوتاست
ابر از جود تو در ولوله همچون دریاست
مشعل رأی تو چون شعله خور ملک آراست
بر سر تخت زحل ار بنهد چرخ، رواست
راست همچون زر قلبی ست، که در قلب سیاست
صبح با روشنی رأی تو مظلم^۱ چو مساست
خصم مغلوب شود چون دل و دست تو گواست
گر نگوئید، فلان بیهده و هرزه سراست

ای بزرگی، که^۱ جهان را ز تو صد برگ و نواست
پیش ایوان جلال تو به رسم خدام؟
کوه از حلم تو در زلزله، مانند زمین
کفه عدل تو چون سیر فلک بی کم و بیش
مسند جاه ترا از سر تعظیم و ادب
ماه در کوکبه قدر تو، بر وجه مثال
شام از فرخی روی تو روشن چو صباح
گر کند جود تو با مهر فلک، داوری
سرور! ابرنوالا^۲! سخنی خواهم گفت

^۱ ب. دو
^۲ "مُظْلِم" (بر وزن "مُسلِم و مُصلِح و مُشْرک") در معنای "تاریک"

بنده با آنکه در اطراف خراسان و عراق
در جوار تو کنون مدت یک ماه شده ست
تو خود انصاف بده، کانچه رود در حق من
تا برین صفحه مبسوط، در افواه و لسن^۳
باد همواره وجود تو، بری از غم و درد
دشمنت را مرضی باد، که بقراط^۴ سپهر
به ثناگستری مدح تو، انگشت نماست
که به ناکامی، ایام به کام اعداست
هست در شرع کرم جائز و از چون تو رواست
خبر از صحت و سقم و اثر از خفض و علاست
باد پیوسته جلال تو، برون از کم و کاست
گوید این خسته شریان شده را مرگ رواست

سوی او سیل بلا، موج زنان از پس و پیش

بر سرش خیل جفا، حمله کنان از چپ و راست

---

^۳ "نوال" کلمه عربی ست و در معنای "عطاء"؛ و "ابرنوال"؛ یعنی کسی که عطاء و کرمش مثل "ابر" باشد
^۴ از فحوای استعمال، که "افواه و لسن" آمده است، خلاف معمول، باید "لسن" را جمع "لسان" پذیرفت؛ یعنی "زبانها"، چون "افواه" در
معنای "دهانها" ست، جمع "فوه". پس "افواه و لسن"؛ یعنی "دهن ها و زبان ها"
^۵ بقراط" حالت تعریب شده Hipokrates است، که ریاضیدان معروف یونان باستان، بود.